

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Pozor!

Čitajte!

Cenjeni somišljeniki!

Pol leta 1907 je poteklo. Zato prosimo cenjene naročnike, ki so plačali samo za polovico leta, da naročnino ponovijo, t. j. da plačajo za drugo polovico leta. Prihodnjič priložimo v to svrho čeke ali poštne položnice, s katero lahko vsakdo brez stroškov plača naročnino. Dobijo seveda poštne položnice tudi tisti, ki so že za celo leto plačali, ker pri tolikem številu iztisov tistih ne moremo izbirati. Dotičnike prosimo, naj si ali ohranijo položnice za prihodnje leto ali pa nam naj pridobi vsak izmed njih vsaj enega naročnika ter mu naj izroči položnico, da dotičnik pošlje naročnino!

Somišljeniki! S pridobivanjem naročnikov krepite list — ki ne bo poginil, kakor so nasprotniki prerokovali in kakor bi oni to silno želeli — in z okrepitevijo lista jačite stranko! Zato na delo!

„Narodni List“ ostane svojim načelom zvest! Mirno in stvarno, a tudi brezobzirno bo pulil gnjilobo iz našega političnega življenja, se bo boril proti zaslužnjevanju naroda v duševne verige ter bo neustrašno kazal pota k novemu, boljšemu življenju, k srečnejši bodočnosti naroda! Zbiral bo v vrste narodne stranke one množice slovenskega ljudstva, katere želijo gospodarski in duševni napredek naroda in se nočejo klanjati drzni in ošabni komandi političnih pustolovcev.

Somišljeniki! V smislu naših načel povsod na delo! Organizirajte ljudstvo! Pridobivajte novih naročnikov „Narodnemu Listu“! Zahtevajte „Narodni List“ po gostilnah in kavarnah, kamor zahajate!

Interpelacija

poslancev Franca Robleka, Vinka Ježovnika in tovarišev na njega ekscelenco gospoda finančnega ministra zaradi zasedenja davčnih služb v slovenskem delu Štajerske z nemškimi prosilci in zaradi predstavljanja slovenskih davčnih uradnikov v nemške dele dežele.

Že desetletja se štajerski Slovenci pritožujejo zaradi zasedenja uradniških mest pri javnih oblastih v zaključenem slovenskem ozemlju na spodnjem Štajerskem z Nemci, dotim se Slovenci pošiljajo v prognanstvo na srednje in gornje Štajersko. Ta opravičena pritožba se tiče zlasti pomembnejšega delovanja štajerske finančne uprave pod predsedstvom njega ekscelence grofa Claryja in Aldringen in njegovega namestnika gosp. dr. Franca barona Mensija. Kratak vpogled v uradniški izkaz štajerske finančne uprave po stanju meseca prosinca 1907 poznavalca razmer takoj pouči, da so zasedena na slovenskem spodnjem Štajerskem vsa okrajna glavarstva kot odmerilne oblasti prve stopnje in vsa davkarstva z edino izjemo Gornjega grada v pretežni večini z uradniki in praktikanti nemške narodnosti in nemškega čuvstvosovanja, z uradniki, ki so slovenskemu prebivalstvu tuji po mišljenju, jeziku in čustvih, in ki so slovenščine v govorjenju le za silo zmožni, v pisavi pa navadno sploh ne. Nasprotno pa v trdo nemških trgih in mestih na srednjem in zgornjem Štajerskem skoro sploh niti ene davkarije ni, kjer bi se ne zadelo na kakega slovenskega davčnega uradnika ali praktikanta, ki je tjakaj pregan.

Upoštevajmo v tem oziru le nekatere slučaje:

V Feldbach na srednjem Štajerskem je bil odrinjen slovenski davčni oficijal Otmar Meglič, v Lipnici ravnotam davčni pristav Ignac Ozvatič, v Mürzzuschlag na gornjem Štajerskem davčni pristav Franc Gril, v Weiz pri Gradcu davčni

oficijal Jakob Blažon. V Hartbergu najdemo slovenskega davčnega pristava Jožefa Špraha, v Kindbergu na gornjem Štajerskem najdemo davčnega pristava Karola Hrena, v Lipnici razven Ozvatiča davčnega pristava Antona Goriška. V Mureck na gornjem Štajerskem je prestavljen slovenski davčni pristav Vincenc Gal, v Obdahu na gornjem Štajerskem davčni kontrolor Jakob Tobias, v Vorau na srednjem Štajerskem davčni kontrolor A. Knez, v Wildon pri Gradcu davčni kontrolor Jožef Anžel, v Schladming na gornjem Štajerskem davkar Rudolf Postružnik, v Voitsberg na srednjem Štajerskem davčni pristav Franc Stiplovšek in v najnovejšem času mora menda za zmiraj oditi iz spodnjega Štajerskega v nemške dele Ivan Stanič. Davčni oficijal Ferdinand Kocuvan sedi v Gradcu mesto na spodnjem Štajerskem, ravno tako računski oficijal Alojz Papež in mnogo drugih.

To ne more biti slučaj, v tem tiči narodno-političen sistem. Zato pa najdemo zopet v središču slovenske spodnje Štajerske v Celju pri glavni davkariji poleg samo 2 Slovencev 12 Nemcev in posili-Nemcev, ki so slovenščine v govorjenju le za silo zmožni, v pisavi pa večinoma sploh ne.

Naravnost sramotne so za vladno razmere pri okrajnem finančnem ravnanstvu v Mariboru, v kojega okrožju prebiva 95% Slovencev in le 5% Nemcev. Izmed 15 tamkaj nameščenih uradnikov pravnikov sta le dva v govorjenju in v pisavi popolnoma zmožna, deset jih sploh ne razume nobene slovenske besede. Okrajni finančni ravnatelj gróf Ferrari ne razume niti besedice slovenski in občuje s strankami s pomočjo tolmača, ravno tako njegov namestnik finančni svetnik Mikula, ki sta obenem zagrizena sovražnika slovenskega uradovanja. Finančni tajnik dr. Studler ne ve niti, kako se slovenski imenuje kupna pogodba ali brat ali sestra, vendar pa izda sto in sto kazenskih odločb v pristojbinskih zadevah zoper slovenske stranke. Seveda pri slovenskem kmetu se stvar ne vzame tako natančno! Finančni svetnik Fureš, koncipist Kubeš, finančni svetnik Jetmar in drugi ravnotam rešujejo slovenske akte

z besednjakom v roki. Pisarniško osebje je seveda vseskozi nemško, povrh pa še tudi strogo vsenemško.

Vprašamo visoko finančno upravo, kakšne stvarne vzroke more pri vsem tem navesti, zakaj toliko slovenskih uradnikov kakor je gori navedeno pošilja v prognanstvo v nemške dele dežele, kjer so vsak dan izpostavljeni nemškonacionalnim izzivanjem in v trdo nemških trgih svojim otrokom ne morejo privoščiti niti potrebne izobrazbe v ljudski šoli, če nočejo svojega najdražjega zaklada, svojih otrok, svoji narodnosti od-tujiti?

Nobena prošnja za premeščenje v slovensko ozemlje se v Gradcu ne usliši. Gospodje v predsedstvu deželnega finančnega ravnateljstva imajo v tem oziru načeloma gluha ušesa. Če postanejo prosilci preveč sitni, dobijo tamkaj, kakor se je že večkrat zgodilo, ciničen odgovor: Če gospodom Slovincem ni prav, da so tukaj, naj si pa pravčasno premislijo v davčno službo vstopiti. Ta štajerska finančna uprava ali, skoro bi človek rekel, nemškonacionalna finančna politika, milo govoreno, ni primerna, pa tudi ni takšna, da bi jo moglo od nas zastopano slovensko davke plačujoče ljudstvo odobravati. Ogorčenje slovenskega prebivalstva zaradi teh za državo sramotnih razmer je splošno in zagotavljamo, da to vprašanje ne bo tako kmalu izginilo z dnevnega reda.

Podpisani stavijo torej najprvo na njega ekscelenco gospoda finančnega ministra nujno vprašanje:

1. Ali so mu te pri štajerski finančni upravi vladajoče razmere znane in ali je v nasprotnem slučaju pripravljen uvesti o tem temeljito preiskavo?

2. Ali je pripravljen izposlovati v finančni upravi na Štajerskem temeljito izpremembo v škandalozni praksi premeščenja slovenskih uradnikov v nemške dele dežele in nemških uradnikov na drugi strani na pretežno slovensko spodnjo Štajersko?

Iz političnega sveta.

V državnem zboru

se v zadnjih dneh ni zgodilo kaj posebnega. Razmerje med zvezo južnih Slovanov in slovenskim klubom je ostalo kakor prej, le da dr. Ploja nobeden član Slovenskega kluba (klerikalci) ne pogleda. Seveda ga to „boli!“ V seji minolega četrtega, dne 27. junija, je bilo predlagano saniranje, t. j. ozdravljenje ali izboljšanje deželnih financ (gmotnih razmer). In finančni minister Korytowski je obljubil takrat, da vlada predloži v jesen načrt za postavbo glede tega. Pri razpravi o tej točki je govoril tudi posl. Hribar. — V isti seji je vlada tudi predložila načrt glede spremembe poslovnega reda za državni zbor ter petmesečni proračunski provizorij. — Soc. dem. poslanec Renner je stavil predlog, naj bi se uvedla tudi za deželne zbornice splošna in enaka volilna pravica. Ministrski predsednik baron Beck je pa v imenu vlade izjavil, da cesar in vlada odločno stojita na stališču, da za deželne zbornice ne kaže uvesti take naredbe. — O predlogu za ustanovitev slovenskega vseučilišča je govoril dr. Korošec.

V seji dne 2. t. m. je sporočil predsednik zbornice dr. Weisskirchner poslanecem cesarjevo zahvalo za udanostno izjavo. Razpravljalo se je nato o nujnem predlogu glede premeščenja nekaterih finančnih uradnikov, ker so nastopili za časa volitev kot kandidati. Razprava je bila precej burna. Zbornica je odklonila predlog, naj bi se premeščenje teh uradnikov ustavilo, sprejela pa je predlog, naj se takoj uvede službena pragmatika za uradnike.

O volitvah v Galiciji,

o nečuvjenih nasilstvih in krivicah ter protipostavnostih, ki jih je vršila za časa volitev poljska žlahta, se je v včerajšnji seji državnega zbora razvnela ostra debata, v katero so s posebno ostróstjo posegli poljski socijalisti in Malorusi. Danes se razprava nadaljuje.

Zveza južnih Slovanov

je izvolila dr. Laginjo podnačelnikom, v parlamentarno komisijo pa Baljaka in Biankinija. — Ministrskemu predsedniku Becku je izročila spomenico, podpisano od 150 poslancev, s katero zahteva, da se v smislu nagodbene postave na nagodbena pogajanja povabijo tudi odposlanci Hrvatske, kar se do sedaj v nasprotju s postavbo ni godilo.

Skupine v državnem zboru.

Stvorile so se konečno sledeče skupine v državnem zboru, katerih razmerje se zna sicer tekom časa tuintam neznatno izpremeniti:

1. Krščansko-socijalni klub. 96 članov.
2. Zveza socijalnih demokratov. 87 članov.
3. Češka zveza, 83 članov.
4. Nemška narodna zveza. 79 članov.
5. Poljsko kolo. 56 članov.
6. Ruski klub (Ukrajinci ali Malorusi). 30 članov.
7. Zveza južnih Slovanov. 20 članov.
8. Slovenski klub (slovenski klerikalci). 16 članov.
9. Poljski ljudski klub. 16 članov.

10. Italijanski ljudski klub. 10 članov.

11. Rumunski klub. 4 člani.

12. Sionisti (Židi). 4 člani.

13. Vsenemci 3.

Nekateri poslanci so še ostali „divjaki“ t. j. se niso priklopili še nobenemu klubu.

Državni zbor

bo še zboroval, kakor se nam poroča, kake tri tedne, na noben način baje čez 25. t. m. V jeseni se skliče daljše zasedanje.

Svobodna agrarna zveza.

Tako se imenuje prosta združitev vseh kmečkih zastopnikov v državnem zboru, ki se bo osnovala v varstvo in obrambo agrarnih ali kmečkih koristi. Vseh poslancev, ki so izvoljeni na agrarni program, je do 300, torej nad polovico.

Hrvaško.

Hrvaški poslanci nadaljnjejo v ogrski zbornici svoj pravični boj. Poslanci so izdali na narod oklic, v katerem izjavljajo, da hočejo vstrajati do zadnjega. Vse hrvatske stranke so se složile v velikem boju proti nasilnim Madžarom. Šefi hrvatske vlade, med njimi podban Nikolić, so odstopili. Hrvatje ne priznajo Rakodczaja kot bana, ampak ga smatrajo za komisarja. V petek zvečer in v soboto dopoldne so bile v Zagrebu velike demonstracije proti njemu. V nedeljo, dne 30. junija je bilo v Zagrebu velikansko zborovanje, ki so ga sklicali poslanci. Ostro so se zborovalci izrekli proti krivičnim Madžarom in odobrili postopanje hrvaških poslancev. Srbi in Hrvatje so si v boju edini. Madžari se bodo pač menda čuvali, izzvati še enkrat Khuen-Hedervarijevo dobo!

Pravoslavni episkopat

za vse zapadne evropske dežele ustanoviti je predlagal ruski minister zunanjih poslov Izvolskij svetemu sinodu.

Švica.

Ločitev cerkve od države je na Švicarskem sklenjena stvar. Duhovniki sami so jo ponekod zahtevali. Švicarski državni svet ali zbor je sklenil, uvesti to postavbo, a poprašati poprej ljudstvo. In ljudstvo je glasovalo dne 30. junija ter je z 7.656 glasovi proti 6.822 glasovom sprejelo postavni načrt glede ločitve.

Na Portugalskem

vre vedno bolj. Nevolja proti kralju, ki je nadut in zakrknjen samodržec, raste od dne do dne. Kralj vidi to, a v svoji nadutosti se hoče upirati ljudski volji ter zahteva od svojih ministrov vedno ostrejših odredb proti ljudstvu. To pa se zbira v republikanskih vrstah in te se naravnost čudovito množe ter pripravljajo hud punt proti sedanji vladarski hiši.

Dopisi.

Sv. Lenart v Slov. Gor. Na dan 30. junija t. l. je sklical okrajni odbor narodne stranke za šentlenarski okraj zaupno posvetovanje zanesljivih mož celega okraja. Posvetovanja se je vdeležilo štirideset mož.

Predsednik okrajnega odbora je poročal o političnem položaju, posebno o razmerju poslancev, katere je poslal slovanski jug na Dunaj.

Po tem poročilu se je razpravljalo o časnikih in pisanju časnikov, pri čemur smo prišli vsi do zaključka, da obsojamo napade na posamezne osebe, posebno še ker v dosedanjih napadih ni bilo trohice resnice. Sklenili smo odgovarjati na napade počrnelih listov z molkom.

V smislu programa narodne stranke za Štajersko hočemo svojim idejam postaviti temelj le z realnim delom, z delom hočemo iti naprej po nam znani stezi ne oziraje se na desno, ne na levo. V tem smislu so se vršile nadaljne razprave, predmet za predmetom se je preresetaval. Videlo se je, da je mnogo spečih moči v slov. goricah, katere treba zbuditi k delu.

V tem smislu so bili stavljani in sprejeti razni nasveti in predlogi.

Zborovalci so sklenili, da se odpošlje poslanec dr. Ploju to-le pismo:

Zaupniki narodne stranke lenarškega okraja zbrani dne 30. junija 1907. pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah (navzočih 40 mož) z zadoščenjem odobravamo odločni nastop državnega poslanca dr. Miroslava Ploja, kateri je preko domačih osebnih in strankarskih bojov upošteval koristi vseh Jugoslovanov. — Pričakujemo od zveze južnih Slovanov, da bode zastopala koristi tudi onih okrajev, katerih kmetška zveza in na njenem programu izvoljeni od malenkostnih ozirov odvisni poslanci ne morejo zastopati. Interpelacije same in kričanje v parlamenteu ni resno delo.

Nadalje je shod soglasno sprejel resolucijo, katere naj se pošljejo zvezi južnih Slovanov, da jih predloži vladi in predsedstvu državne zbornice:

Zaupniki narodne stranke lenarškega okraja zbrani dne 30. junija 1907 pri Sv. Lenartu v Sl. Goricah

I. Uvidevamo potrebo, da se osnuje celo šolstvo po slovenskih krajih na narodni podlagi.

Zahtevamo da se v vseh krajih oziroma šolah, katere obiskujejo Slovenci, uvede slovenski učni jezik, poučujejo pa naj se v njih tudi drugi jeziki.

Zahtevamo ustanovitev strokovnih šol na državne stroške.

Zahtevamo preustrojitev gimnazij v gornjem smislu in ustanovitev realk.

Zahtevamo ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

II. Uvidevamo kot prvi predpogoj gospodarskega obstanka in razvoja vzhodne Štajerske osobito Slovenskih Goric železniško zvezo teh pokrajin s svetovnimi železniškimi progami.

Zahtevamo, da visoka c. kr. vlada na Dunaju pospeši kar najprej že predloženo železniško delo zveze Purkla-Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec, katere bodi član prometne verige med Dunajem preko vzhodne in južne Štajerske in Dalmacije in med morjem Jadranskim.

III. Uvidevamo konečno, da gospodarstvo, osobito kmetijstvo vzhodne Štajerske propada, posebno v Slovenskih goricah, to pa vsled visokih davkov in še višjih doklad, vsled ogromne prezadolitve posestev in ne manje vsled pomanjkanja čilih delavnih moči na eni in vsled bremen provzročenih od drugod izrabljenega proletarijata

LISTEK.

Kako so Zabrzani prosili snega.

Po narodni smešnici spisal Silvester K.

Res je, da ima zima s svojim mrazom in snegom tudi svoje veselje in svoje zabave, pa če je kdaj brez tistega belega plašča, imamo jo še rajši. Samo v našem Zabrdnu se je prigodilo svoje dni, da so Zabrzani godrnjali, ker jim nebo za božično darilo ni prineslo nobenega snega. Vzrok te nezadovoljnosti je bil kratko pripovedan ta-le:

Zabrzani so za neko stavbo potrebovali mnogo lesa. Drevja so sicer imeli dovolj, pa spraviti si ga niso znali drugače, kakor po zmrzlem snegu. Cel mesec november so željno pričakovali belega pomočnika, a zastonj; minil je že Božič, a snega še vedno ni bilo od nikoder.

Naposled jim pride na misel lep izrek: „Kadar je največja sila, je božja roka najbolj mila!“ Sklenejo torej priporočiti se božji milosti in brž si izberejo enega izmed svojih korenjakov, ki je moral iti po vasi nabirat denarja za sveto mašo. Mož nabere celih trideset kron. Takoj jih nese župan gospodu župniku, rekoč:

„Gospod, ta denar smo zložili, da nam berete mašo na dober namen, naj nam bog pošlje snega — sicer ne spravimo lesa domu.“

Župnik pogleda in prešteje denar ter meni: „Toliko pa je vendar preveč za eno mašo!“ „Nič ne de, nič!“ zavrne ga naglo župan, „morate pač maševati in moliti toliko bolj go-reče!“

„Vsak bi bil neumen, ki bi se branil vsiljenega denarja!“ mislil si je duhovnik, shranil denar ter bral določenega dne mašo. Da jo je prišla slušati vsa vas, nam ni treba posebej praviti. —

In glejte, še istega popoldne so se začeli na nebu zbirati oblaki in Zabrzani — predno so šli spat — so doživeli še to veselje, da so videli sneg padati prav gosto in debelo.

Pa kakor bi hotela zima popraviti, kar je bila zamudila, nasipala je snega toliko, da niso Zabrzani mogli nikamor. Sneg pa je tudi drugače naredil mnogo škode in sicer na sadnem drevju in po vaških strehah. — Zabrzani so dajali sebi krivdo. Rekli so namreč:

„Sami smo si krivi te nadloge, čemu smo pa plačali tako gorečo mašo! Ako bi dali samo petnajst kron, bilo bi celo dovolj — kajti Bog bi nam tedaj bil poslal samo polovico sedanjega snega.“

Delati pa niso mogli celo zimo nič. Kako so potem vendar-le brez snega spravili les domu, hočem poročati o priliki.

Mir . . .

Večni Bog je sedel na svojem prestolu in mimo njega so šli odličnjaki sveta.

Večni Sodnik vpraša Mojzesa: „Kaj si dal svojemu ljudstvu?“

„Postavo.“

„Kaj je napravilo ljudstvo iz nje?“

„Greh.“

In vpraša mogočnega cesarja Karola Velikega: „Kaj si dal ti svojemu ljudstvu?“

„Oltar.“

„In kaj je naredilo iz njega?“

„Grmačo.“

Pa vpraša Napoleona Bonaparta: „Kaj si dal ti svojemu ljudstvu?“

„Slavo.“

„In kaj je napravilo iz nje?“

„Sramoto.“

In Večni Sodnik povpraša Kristusa: „Moj ljubljeni Sin, kaj si dal ti ljudem?“

„Mir.“

„In kaj se naredili iz njega?“

Kristus ni odgovoril. S prebodenimi rokami si je zakril svoj obraz in plakal . . .

Po „B.“

na drugi strani. Bojimo se gospodarske katastrofe v najkrajšem času.

Zahtevamo radi tega nujne odpomoči od č. kr. vlade. Zahtevamo pomoči in rotimo državo, da počne z delom razdolžitve kmetijskih posestev in stori potrebne korake za ohranitev čilih kmetijskih delavnih sil in za preskrbo teh v oslabeledosti in starosti.

Zahtevamo, da se odpošlje v Slovenske gorice na državne stroške izvedenec, kateri naj preišče vzroke gospodarskega propada pri nas in potem s predlogi opozori in pripravi do rešilnih dejanj.

Shod se je nato po dvehurnem posvetovanju zaključil v znamenju dela.

Središče. Dvajsetletnico našega vrlega gasilnega društva, ki deluje sedaj prav vzorno pod spretnim vodstvom g. Klemenčiča, smo slavili prav slovesno. Po službi božji smo imeli z godbo slovesen obhod po trgu, potem pa smo se zbrali na trgu, kjer je g. Šinko kot župan trga Središča pozdravil vrlo gasilno društvo, druga društva in goste, g. Kolarič je pa v znešenih besedah podal društveno zgodovino. — Pri banketu se je napajalo od raznih strani, govorili so zg. Kočevar, Tinko, Klemenčič, Kolarič, Vargazon, Spindler itd. Po banketu so se vršile javne vaje gasilnega društva in smo občudovali spretnost gasilcev. Vse seveda na lepo slovensko povelje. — Zvečer se je pri g. Horvatu vršila na vrtu velika ljudska veselica, pri kateri sta sodelovali središka in hardeška godba. Navzoči so bili zastopniki požarnih bramb in sosesčine. Veselica se je prav dobro obnesla. Čast vrlemu slovenskemu trgu, ki zna ceniti človekoljubno in narodno nalogo gasilnega društva ter tako krepko pospešuje njegov napredek!

Iz Laporja pri Slov. Bistrici. Posvečuj praznik, pravi božja zapoved, toda naš župnik se za njo bore malo zmeni. Če si pred grozečo nevihto spravlja kmetovalec svoje seno pod streho ali pa si ubogi kočar nakosi v nedeljo večer nekaj krme za gladno živino, tedaj je že po njem in v župnikovih očeh je največji grešnik, ki tepta božje zapovedi.

Kar pa župnik Medved sedaj uganja, to pa seveda je čisto prav in tudi Bogu dopadljivo. Na župnikovo povelje mora vsako nedeljo popoldne cela vrsta deklet in žen podavati in nositi opeko za laporsko cerkev; nedavno je bilo do 80 delavk, ki so delala župniku roboto. Slišali smo na lastna ušesa, kako ljudstvo graja župnikovo početje, ker ne more razumeti, da s takim delom ob nedeljah samo ono greši, a župnik ne.

Tako izkoriščanje ljudstva je že od sile, toda ljudje se ne upajo upreti župnikovi komandi, „da se njim ne zamerijo“. A že več deklet je izjavilo, da ne pojdejo več tlačanit Medvedu, ki si je svojo mladeniško družbo menda v ta namen ustanovil.

Ni mu dovolj, da jih že duševno muči z duhovitimi igrami kakor „Sv. Cita“, zdaj jih še tudi priganja k hlapčevskemu delu ob praznikih. Vprašamo župnika Medveda, kako more svoje postopanje opravičiti? Odločno zahtevamo, da pusti utrjene ljudi vsaj v nedeljo pri miru. Vsak človek je potreben počitka, kmečki človek še najbolj; vsa fara se na tihem zgraža vsled župnikove samovoljnosti. Če se pa župniku tako silno mudi z zidanjem, naj pa sam prime za opeko, časa ima dovolj!

Sy. Juri ob j. ž. Vsem tukajšnjim pristašem kmečke zveze v premislek.

Odkar sem pristaš Narodne stranke, se mi vedno predbaciva, kako morem iti s stranko, ki je brezverska in se mi pri vsaki priložnosti kaže na tukajšnje gg. učitelje Čuleka in Kvedra, češ, to so slabi kristjani.

Az sicer ne vem, kako ta dva gospoda spolnjujeta cerkvene zapovedi, pač pa nam je vsem znano, da svoje stanovske predpise tako vršita, da nas njih uspehi veselijo, in sta lahko nanje ponosna.

Kar pa ta dva gospoda delata na političnem polju, za to bi jima morali biti tudi Vi, ali pa jima še bodete nekoč hvaležni, seveda če Vam sv. Duh še o avem času pamet razsvetli.

Oprostite mi pa eno vprašanje: po čem sodite dobrega človeka? Ali je dober kristjan n. pr. tudi tisti človek, ki je svojemu župniku ukradel 4000 K in da bi stvar ne prišla na dan, je poskusil župniku zastrupiti mašno vino; ali tisti monsieur od papeža odlikovani pater Drozd, ki je v Svetovavlaški posojilnici na Češkem s svojimi prijateljicami zapravil 8 milijonov kron

in je moral potem na ukaz sodnije ležati 7 let na slami, seveda brez prijateljic; ali kaplan Sch. ki je bil pred par leti pred porotnim sodiščem zaradi nenravnosti in posilstva obsojen na tri leta težke ječe? Ali pa ... Pa kaj bi jih naštevali! Saj ne končamo tri dni! In vendar so se hlinili tudi vsi ti za dobre kristjane!

Vem sicer, da vsi ti duhovniki niso bili člani kmečke zveze, vem pa tudi, da so skoro vsi duhovniki brez izjeme narodnosti zagrizeni klerikalci in klerikalci so ustanovili kmečko zvezo.

Sv. Križ tik Slatine. Grdi lažnjivec, ki je spisal članek v Slov. Gosp. z dne 27. junija 1907, me obrekuje glede mosta prek Sotle v Rjavici. Pravi, da je skrb za popravilo mosta bila vključena na travniku mojega očeta, ki je pa leta 1871 — neznano kako — izbrisana. Na obrekovalcu, ki je ta lažnjivi članek spisal, se vidi, da razume o intabulacijah servitut (služnosti) prav malo, kajti, če bi kaj vedel, bi ne pisal, da je ta služnost bila na travniku Žurmana intabulirana. Svetujem dopisniku „Le čevlje sodi naj kopitar“. Za „Slov. Gosp.“ in njegove bralce je vsaka še tako ostudna laž dobra. Da bode dopisnik o servitutih (služnostih) kaj vedel, naj nos prej v postavo vtakne, predno gre v Gosp. lagat; tam najde, kedaj, kam in kako se služnosti vključijo. Imenovani most veže deželi Štajersko in Hrvaško; potrebuje ga vsak Štajerc, ki hoče na Hrvaško in vsak Hrvat, ki hoče na Štajersko; toraj je velika laž, da bi ta most samo jaz in moji sorodniki potrebovali. Tukaj se gre za občo korist, ne za osebno. Obrnil sem se že bil na pokojnega poslanca g. Žičkarja; ker ta ni nič storil, sem se obrnil na dvor. svet. dr. Ploja in ta je pridobil od avstrijske vlade 200 kron in ravno toliko od hrvaške.

Ker je svota za popravilo mosta veliko premajhna sem akt potom okrajnega odbora v Rogatcu na vlado vrnil s prošnjo, da se svota poviša.

Grda laž je, da bi bil občino prosil, naj 800 K prispeva; pred občinskim odborom sploh stvar ni bila, toraj je občinski možje niso mogli zavreči.

Celi članek je le ostudno obrekovanje in nesramna klerikalna hujskarija proti meni, da bi me kmetje iz Rjavice sovražili. A kmetje v Rjavici so bolj pametni, kakor dopisun Slov. Gosp. in vejo, da brez mosta na Hrvaško ne morejo.

Drugokrat zgodovinski pomen tega mosta. Sv. Križ, 1. julija 1907.

Vinko Žurman.

Šmartno ob Paki. V predzadnji številki „Slov. Gosp.“ se nekdo zaletava v mojo osebo. Ni vredno, da bi odgovarjal na umazanosti lista, katerega se že vsak pošten slovenski kmet sramuje. In sploh je dopisnik oseba, ki živi od milodarov.

Martin Klinar, kmet.

Dunaj. Dne 27. junija se je vršilo veliko zborovanje slovenskega visokošolskega dijaštva, na katerem se je zahtevala takojšnja ustanovitev potrebnih slovenskih srednjih šol, slovenskega vseučilišča v Ljubljani ter druge češke v Brnu. Shod, katerega se je vdeležilo petnajst slovenskih in več drugih slovenskih poslancev, se je vršil v češkem „Narodnem domu“, ker radi strahovlade nemško-nacionalnih dijakov Slovani niso mogli dobiti prostorov na univerzi niti v kaki restavraciji. Kot zastopnik slovenskega dijaštva je g. phil. Fr. Mravljak (Slovenija) po izreku g. župana Hribarja krasno in naravnost mojstersko orisal žalostni položaj slovenskega dijaštva na tujih univerzah. Ožigosal je tudi krivično postopanje vlade napram kulturnim zahtevam slovenskega naroda. Konečno je apeliral na slovensko delegacijo, da v kratkem uresniči življensko zahtevo slovenskega dijaštva in s tem omogoči boljšo bodočnost slovenskega naroda. Slovensko ljudstvo zahteva od svojih zastopnikov brezobzirni boj proti šikanam pristranske vlade. V imenu jugoslovanskega kluba je burno pozdravljen govoril g. župan Hribar, v imenu slovenskega kluba g. dr. Korošec. Nadalje so govorili še češki poslanci g. prof. dr. Drtina, prof. Hrasky, dr. Hajn, dr. Kodlčak, Binovec (češki socialni demokrat) itd., ki so vsi obljubili podpirati kulturne zahteve zatiranih Slovencev.

Phil. Fr. Kadurnec (Slovenija) je stavil na to sledeče resolucije, se z navdušenjem sprejee:

Slovensko visokošolsko dijaštvo, zbrano na javnem zborovanju v češkem „Narodnem domu“ na Dunaju, dne 27. rožnika 1907 zahteva od vlade, da ukrene takoj vse potrebno za izpolnitev sledečih zahtev:

1. Potom zakonodaje naj se takoj zajamči popolno slov. vseučilišče v Ljubljani.

2. Takoj naj se začne z vsemi za otvoritev popolnega slovenskega vseučilišča potrebnimi pripravami. Slov. prav. fakulteta naj se takoj otvori, ker so za to dani vsi predpogoji.

3. Na vseh srednjih šolah — gimnazijah, realkah in učiteljskih — v slovenskih delih avstrijskih kronovin, se uvedi takoj slov. učni jezik in naj se nastavlja iz ključno profesorji slovenske narodnosti.

4. Ustanovi naj se drugo češko vseučilišče v Brnu.

5. Zahtevamo popolno reciprocitetno pravico zagrebške univerze.

Cenjeni naročniki

naj oprostite, da se je moral za današnjo številko uporabiti slabši papir. Tiskarna je papir naročila, a tvrdka ga še ni vposlala. Prihodnja številka bo tiskana zopet na papir, kakoršen je bil dozdaj.

Štajerske novice.

Somišljeniki! Kakor čujemo, je še vedno mnogo novih tožb vloženih zaradi razširjanja lepakov in letakov v volilnem boju, in to od klerikalne in tudi — od naše strani. Izjavljamo, da ne odobravamo tega postopanja, ker si s tem obe stranki izpodkapata tla za delovanje ob bodočih volitvah in zato pozivljemo naše somišljenike, naj opuste vsake nadaljne tožbe v tem oziru. Dela imamo stvarnega med narodom dovolj. Iščevo pota in sredstva, s katerimi si ljudstvo pridobivamo za svoje ideje, in ogibljimo se sredstev, s katerimi ga gonimo v strast in tako odbijamo!

Iz davčne službe. Davčni pristavi ad personam v 11. činovnem razredu so postali začasni pristavi: Jernej Videmšek, Jos. Sprah, Fr. Donaj, Ferd. Prelog, K. Hren, L. Pluhar, Mat. Najžer, Ant. Cvahte, Ig. Ozvatič, Sim. Führer, Ant. Paradiž, Rud. Ramšak, K. Jazbec, Ant. Kunej, Jak. Arntš, L. Klinc in M. Merčun. Nadalje so postali pristavi davčni praktikantje Fr. Sedlak, Fr. Petovar, Rudolf Starkl, Fr. Čuš, Fr. Košar in Fr. France.

Iz politične službe. Vodstvo brežiškega okr. glavarstva je poverjeno višnjemu okrajnemu komisarju grofu Walterju Attems; vodstvo slovenjegraškega pa namestniškemu tajniku dr. E. Pobjerju.

Iz justične službe. Avskultantom so imenovani v področju graškega nadsodišča gg. Štefan Vodušek, dr. Josip Zdolšek in Fr. Schaubach.

Iz poštne službe. Premaknjena sta v višji plačilni razred poštna oficijanta gg. Ad. Koser v Mariboru in Fr. Košiček na Pragarskem.

Imenovanja na srednjih šolah. Prestavljeni so profesorji Mat. Kurz iz Celja na II. drž. gimnazijo v Gradcu; dr. Fr. Lex iz Celja na realko v Celovec, Al. Maček iz Trsta v Celje, Fr. Otto iz Friedeka v Maribor. Imenovan je g. Franc Vajda, središki rojak, učiteljem na prvi državni gimnaziji v Ljubljani.

Za narodni sklad je uposlal g. Josip Stadler, veleposestnik v St. Petru pod Sv. Gorami, 25 K, Ferdo Lašič, c. kr. avskultant v Mariboru, pa 2 kroni. Iskreno hralo in v posnemanje!

Za narodni sklad so nabrali Vrančani v Konšekovi gostilni v Trojanah 11 K. Priporočamo v posnemo!

Matura na celjski višji gimnaziji. Pri ustmeni maturi na celjski višji gimnaziji so bili zreli proglašeni sledeči gg. abiturijenti: Arnšek Andrej, Golec Ivan, Jastrobnik Vaclav, Kosi Anton, Medvešek Vekoslav, Ogorevc Martin, Ogrizek Anton, Večaj Vojteh, Verzelak Davorin, Vimpolšek Josip, Vuga Juro, Franc Lah, Vrečko Vladimir (odlika).

Slovenski napisi v Celju. Ravnokar izvemo, da so dobili slovenski trgovci in obrtniki nalog, da morajo vse slovenske ali dvojezične napise, ki molijo v „mestni“ zrak, tekom enega meseca odstraniti, oziroma namestiti s samonemškimi. To je vsekakor novo drzno nasilstvo celjskih mestnih modrijanov, ker so se Slovenci pritožili zoper svoječasni sklep mestnega sveta in dež. odbora na upravno sodišče in mora to prej stvar odločiti. O tej drznosti narodne nestrpnosti še hočemo spregovoriti.

Ponemčevalni duh pravosodne uprave na Spodnjem Štajerskem pred državnim zborom razkrinkan. Ponemčevanje spodnje Štajerske s strani pravosodne uprave je postalo neznosno in mu treba posvetiti vso pozornost. Včeraj sta stavila poslanca Fran Roblek in Vinko Jezovnik v dr-

žavnem zboru na pravosodnega ministra interpelacijo (vprašanje), zakaj ima celjska okrožna sodnija nemškega predsednika in poleg sedem nemških svetnikov, oziroma nadsvetnikov, le enega slovenskega nadsvetnika. Interpelacija ožigosa nečuvno sestavitev senata za osebne zadeve, v katerem so sami Nemci, da lepo med seboj odločujejo o usodi uradništva, seveda zmiraj v škodo Slovencev. Interpelacijo objavimo prihodnjič.

Nujni predlog poslanca Ježovnika za podpore poškodovancem. V slovenjegraškem in marenberškem okraju je napravil mraz in pozneje toča obilo škode. Poslanec Ježovnik ima v ti zadevi pripravljen nujen predlog za podelitev podpore s strani države in ga te dni vložil.

Savinska železnica in čedne razmere tamkaj. Pretekli torek je tovorni vlak iz Celja vozeč ob 9. uri dopoldne ob prehodu poljske steze pri Lanovžu pri Celju vjel tovorni z gnojem obložen voz Jurija Skoberneta iz Celja. Hlapec in konj sta bila vržena k sreči v jarek in je dobil hlapec Ignac Arlec le lahko rano na glavi, voz je pa bil ves zlomljen in ga je lokomotiva vlekla nad 100 m daleč. Kako lahko bi bil vlak iz tira prišel! Železniška uprava ne bo dala prej napraviti ob cestah zapornic, predno ne bode zaznamovati nekaj mrtvecev. Namerava se v ti zadevi takoj vložiti v državnem zboru na železniškega ministra interpelacijo. Vprašati se mora ob, ti priliki tudi, kdaj že enkrat dobimo slovenske napise postaj v Savinski dolini in zakaj sprevodniki postaje v nemškem jeziku izklicujejo.

Za slov. vseučilišče v Ljubljani ter za upejlavo slov. učnega jezika na srednjih in ljudskih šolah po slovenskem ozemlju je odposlal zahtevo na državno zbornico okr. odbor narodne stranke v Rušah in kmetsko bralno društvo istotam. Dalje občine: Mala Nedelja, Godemarci, Radoslavci ter kmetijsko bralno društvo pri Mali Nedelji.

Za slovenske srednje šole in za slovensko vseučilišče so poslale zahtevo sledeče občine: okolica Slatina, Sv. Trojica, Spodnje Sečovo, Brestovec, Plat, Nimno in Sv. Katarina. — Iz Vučjevasi na Murskem polju: županstvo, bralno društvo, krajni šolski svet, šolsko vodstvo. Iz Bučevcevec županstvo in požarna bramba.

Novo osobje pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celju. Sporočili smo že, da je prevzel vodstvo okrajnega glavarstva celjskega baron Müller. Kakor slišimo, pride na mesto nadkomisarja, zadnji čas vodje glavarstva, pl. Prahla, kot nadkomisar komisar Zoffal in Slovenjega Gradca. Poznamo ga že iz Ljutomera kot zagrizenega sovražnika vsega slovenskega, kot drznega ponemčevalca, in zato opozarjamo že danes okrajnega glavarja, naj ne pusti nikdar in nikjer žaliti našega narodnega čustva. Zoffal naj se niti enkrat ne drzne storiti kakega čina, ki bi bil v obraz naši narodnosti, kakor je takih mnogo zagrešil v Ljutomeru in Slovenjegrgradu. Mi bomo zasledovali s potrebno nepristranostjo s paznim očesom vsak korak Zoffalov in sploh glavarstva, in prepričan naj bo, da bomo postopali najbrezobzirnejše, če bi se le enkrat z najmanjšim činom hotelo ravnati v nasprotju z gospodarskimi, narodnimi in političnimi zahtevami slovenskega naroda. Te besede na pot!

Prevroča ljubezen. 21 letni tovarniški delavec Peter Travnar (tudi Koren imenovan) je hotel imeti ljubezensko razmerje s 16 letno hčerko tovarniškega delavca Petra Rupnika. Ker ga ni marala, jo je nedavno počakal in jo z nožem napadel. Ranil jo je precej hudo. Vtaknili so ga v luknjo.

Skrivajte vžigalice pred otroci! Otroci tovarniškega delavca Dolenca v Celju so se dne 30. jun. igrali z vžigalicami. Pri tem je zažgalo štiri-letno dekle obleko osemletne sestre. Sirotče je težko ranjeno drugi dan umrlo.

Celjski hajlovci — in Savinska dolina. V nedeljo dne 30. jun. se je vračalo par pijanih celjskih nemških barab iz Volšperka na Koroškem kjer so imeli neko slavnost, skozi Savinsko dolino domov. Mimo Žalca in Petrovč so prav po azijsko tulili svojo „Wacht am Rhein“ in kričali o „windische Hunde“ itd. Svetujemo jim za danes dobrohotno, naj je bilo to zadnjikrat. Slovensko prebivalstvo je mirno dovolj, da se vedno ne da izzvati, da bi pijane barabe potem zopet pisale o slovenskih „roparjih“ itd. Kadar se pa pobiči napijejo, naj se rajši prespijo, da ne bodo hodili po Celju s tako izkrokanih obrazy!

Nevihta s točo smo imeli v Celju in okolici včeraj sredo popoldne.

Nastavljanje koz v okolici Celje bode opravljal distriktni zdravnik g. dr. Anton Schwab dne

8. in 9. julija ob 9. uri dopoldne v okolici Celje, 7. julija ob 5. uri popoldne v Svetini, 6. julija ob 4. uri popoldne v Štorah, 11. julija ob 9. uri zjutraj na Teharjih in 12. julija ob 9. uri zjutraj v Št. Lovrencu na Prožinu. Revizija teden pozneje ob isti uri.

Kakor hudodelci, ki se bojijo belega dne, so se skrivale danes v celjski okolici razne črne prikazni, ki so sklepale o ustanovitvi klerikalne posojilnice. In prav so imeli! Zaradi svoje strankarsko-zaslepljene lahkomišelnosti spadajo res vsi skupaj v kriminal. — O stvari še govorimo!

Iz Griž. Zgodaj v jutro dne 24. junija je pri nas razsajala zelo huda nevihta z nalivi. Pri tem je strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Medveda v Pankracu. Ljudje, ki so ležali v skednju, so komaj rešili sebe in živino; eden je dobil hude opekline, tako da so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

Izletniki na Mrzlici dne 29. junija so bili dobre volje, v katero jih je spravila rujna kapljica in slavna čečka godba. Celo zavrteli smo se na široki planinski trati in kratili si čas s popevanjem narodnih pesmi. Prehitro je prišla ura slovesa od dragih prijateljev iz Hrastnika, Trbovelj, Št. Pavla itd., a obljubili smo si da se kmalu zopet vidimo pri Hausenbichlerjevi koči. — Dne 14. julija prirede izlet na Mrzlico člani Litijske podružnice S. P. D., ki tokrat niso mogli priti. Kdor hoče uživati lepoto slovenske zemlje, naj ne zamudi te prilike, seznanj pa se obenem z vrlimi izletniki ob Savi, ki kaj radi posetijo naš vrh.

Nesrečni ribji lov so imeli v nedeljo 30. p. m. v Soteski pri Mozirju. Voda jim je vrgla mesto težkih rib — v strah in grozo — dvoje mrtvih trupel. Kako je bilo ubogemu očetu pri srcu, ko je nesel domu mrtvega sina in gledal na odru dvoje žrtev. Mlajši se je očitvidno kopal, ker je bil v srajci, starejši 11 letni Jakob Skruba mu je pa v hipu, ko je brat izginil v valovih, skočil na pomoč — a rešil ni brata Matijo, oba sta nesrečno končala. Opozarjamo vas, starši, pazite na otroke!

Polzela. V nedeljo so se v gostilni (nemškutarski) „zum Hirschen“ stopli. Gostilničar Franc Jelen je oklofutal nekega fanta, ker je vrgel nalašč vrček ob tla, ko je gostilničar njegovemu sopivcu za po naključbi ubit vrček preveč zaračunal. Dvakrat je treščil gostilničar fanta za uho, pri drugi zaušnici je pa dobil nož pod rebra. Rana je precejšnja. Pa kdo je kriv? Pač gostilničar, ki pretepa pijane fante, kateri potem ne vedo, kaj delajo. Je pač boljše s treznimi poravnati škodo.

V konkurz je prišla tvrdka Marija Javoršek na Gomilskem v Savinski dolini.

V Pasjem pri Velenju se je vršil minolo nedeljo dne 30. junija gospodarski zbor, sklican od okrajnega odbora narodne stranke. Udeležilo se je shoda do 300 ljudi. Govoril je gosp. Volk o kmečkih vprašanjih (skrajšanje vojaške službe, znižanje davka itd.), g. Sitar pa o delavskih vprašanjih (bratovska skladnica in drugo). Sprejele so se rezolucije za slovensko vseučilišče, za popolno gimnazijo v Celju, za splošno zavarovanje delavcev, za starostno zavarovanje, za ureditev davkov, za narodno avtonomijo itd. Shod se je vršil ob splošnem navdušenju v najlepšem redu.

V Št. Andražu pri Velenju se vrši v nedeljo dne 7. t. m. gospodarski shod. Govorilo se bo o lovski postavi ter o drugih gospodarskih vprašanjih. Kmetje in delavci, pridite na shod v obilnem številu!

V Šmartnem ob Dreti, ki je srce zadrečke doline, se je ustanovila dne 23. junija 1907. prepotrebna požarna bramba pod načelstvom tamkajšnjega nadučitelja g. Ivana Burdiana.

Frischaufovo koč stavi „Savinska podružnica S. P. D. na Okrešlju, katera bode začetkom meseca septembra slovesno otvorjena. Koča bode deloma zidana, deloma lesena ter tako urejena, da bode zadostovala popolnoma današnjim zahtevam hribolazcev. Kakor se sliši, ne bode celjska sekcija „D. u. Ö. A. V.-a“ gradila svoje koč. Saj je tudi nepotrebna, ker bode Frischaufova koč imela 22 ležišč.

Dve kmetijski podružnici se osnujeta do jeseni za gornjegrajski okraj. Tozadevno zborovanje se je vršilo dne 16. junija t. l. Obširneje sporočimo.

Žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodja snujejo vrle rodoljubke za gornjegrajski okraj.

V Gornjem gradu sta se pred kratkim zgodili zopet dve nesreči. Neki delavec pri stavbi nove

šole je ukradel gospodarju razletljivi izstrelek in ga dal svojemu tovarišu naj ga v roki užge. Ta ni poznal tega streljiva, stori to, a pri tem mu streljivo močno razmesari dva prsta in le malo je manjkalo, da mu nista bila oba prsta odtrgana. — Nekemu drvarju v graščini ščinskem gozdu padla je debela veja zelo močno na glavo in na ramo, tako da je mož zelo poškodovan.

V Mozirju se je baje pojavil legar v dveh hišah.

Utonil je blizu Šoštanja dne 30. junija nek neznan revež z lajno.

Toča. V Šoštanju in okolici so imeli včeraj dne 3. t. m. ob 9. uri zjutraj ploho s točo. V Št. Vidu in po Slomu je bilo toče pol metra na debelo.

Častno kolajno za 25 letno zaslužno delovanje pri prostovoljni požarni brambi je dobil g. Vinko Fon v Loki pri Zid. mostu.

Kobilice V okolici Laškega trga, zlasti v Psarjem in Vrstniku, so se pojavile letos neizmerne množice kobilic, katere prete uničiti tamonjne listnate gozde. Navadno prično žreti pri vrhu drevesa in požro ter obglodajo celo drevo, celo grmovje in travo po zemlji. Nekateri gozdni deli so že čisto rjavi.

V Rimskih Toplicah je umrl na letovišču uradnik avstrijske deželne banke na Dunaju, Sigfrid Schmeidler, dne 1. t. m. Prepeljali so ga na Dunaj.

Umrla je dne 28. junija na vnetju pljuč pri Sv. Juriju ob j. žel. 26 letna gospica Micika Zupanc, sestra posestnika tamkaj. Za veličastni pogreb, katerega se je udeležilo do 500 oseb, se brat rajnice vsem udeležencem najpristrčneje zahvaljuje.

Poziv somišljenikom kozjanskega okraja. Dne 7. julija, to je v nedeljo, ima narodna stranka za kozjanski okraj prijateljski sestanek na Virštanju pri g. Andreju Leskošku, gostilničarju v Selah ob 1. uri popoldne. Govorilo se bode o razdelitvi tega obsežnega okraja v primerna okrožja s potrebnimi pododbori in nadalje o načinu podrobnega dela med narodom s posebnim ozirom na tukajšnje krajevne razmere. Ker je zadeva veljavna, pozivate se uljudno: Vsi somišljeniki na krov!

Kmetje, varujte se tožb! Pred par leti ob priliki nekega sejma, razbil je neki posestnik v gostilni svetilko, katera se mu je zaračunila 6 K 75 K; ker se dotičnik za povrnitev te škode ni zmenil, moral je plačati kmet I. Belina na Virštanju, kateri je med tem časom kupil del zemljišča od zgoraj imenovanega posestnika, za dotično svetilko s stroški vred dne 28. 2. t. l. dr. Zirngastu v Kozjem 107 K 89 v. Pač draga svetilka!

Iz Studenic. Zadnjo nedeljo so se stopli fantje v gostilni gospe Vreclov. Pri tem je dobil fant Kodrič iz Hrastovca tako težke rane na glavi, da je nezavesten obležal. Največ sta kriva fanta Drogenik in Krojnik iz Studenic.

Za vinogradnike v Halozah, in sicer za prebivalce far Sv. Barbare in Leskovca, ki sta bili lani po toči uničeni in še ljudstvo sedaj čuti bedo, je vložil dr. Ploj nujni predlog za zdatnejšo podporo. Lani dovoljenih 37.000 kron je v takem slučaju veliko premalo. — Tudi za pogorelce v Mihovcih in Drgonjivasi je vložil nujni predlog za podporo.

Povozil je s senom naložen voz posestnico Dobnikar iz Pokoš pri Slov. Bistrici do smrti. Hotela je pri neki strmihi zavreti, pa je prišla pod voz in storila žalosten konec.

Ruše. Tukajšnji občinski odbor je v svoji seji dne 1. julija enoglasno pozval svojega poslanca v državnem zboru Piška, naj ne dela kakor dozdej proti enotnemu jugoslovanskemu klubu, ampak za združitev vseh jugoslovanskih poslancev.

Planinska koč pri Sv. Arehu na Pohorju se pridno gradi. Otvori se krog 1. septembra. O tej priliki se priredi velika narodna planinska veselica pri Sv. Arehu.

Sam si je zažgal gospodarsko poslopje, kakor sumijo, 42 letni Juri Visočnik v Morju blizu Maribora. Poslopje je bilo vredno 800 K, zavarovano pa za 3100 K. Visočnika, ki je zelo v dolgeh, so zaprli.

Ljudska posojilnica v Ljubljani in — slovenska narodnost. Ta klerikalni — strankarski zavod je imel Regorschegovo veleposestvo (Dežno, Gorca vrh in Roden vrh) v ptujskem okraju na prodaj. Kupiti so ga hoteli trije Slovenci (Babo-

sek Franc in Janez ter Franc Toplak). Dasi so ponujali že precej visoko vsoto, je konečno slavni „slovenski“ (?) zavod prodal posestvo Nemcu Karlu Kossárju v Ptuj, za katerega je posredoval tudi Nemec Johann Woisk. In sicer se je prodalo posestvo za 17.000 kron, dočim je ljudska posojilnica zahtevala od Slovencev 30.000 kron. Tako nam je slavni klerikalni zavod odjedel zopet eno veleposestvo v ptujskem okraju. Ti lopovi naj nam še enkrat pridejo pridigati o — narodnosti!

Čudo! „Štajerc“ veruje v čudeže! Zadnji „Štajerc“ poroča, da bo novi rotovž v Ptuj kmalu dozidan. Baje bo v njem tudi mestna „šparkasa“ imela prostore. In glejte čudo! Pred par dnevi je priletel blizu teh prostorov roj čebelic. In „Štajerc“ vzklika verno: „Čebelice so znamenje varčnosti“! O ti čudo golemo!

Maščevanje. V neki fari blizu Ptuja je tamonjši župnik prepovedal bralnemu društvu prirediti veselice, za to — ker je dr. Ploj klerikalce pustil in vstopil v jugoslovanski klub. Gosp. dr. Ploj, kaj ste naredili?! Glejte, kako strašno se maščujejo! V kaki zvezi je vstop dr. Ploja v jugoslovanski klub in veselica, ne vemo. „Gospod“ bodo že vedeli!

Shoda v Ptuj in Ormožu. Naznanili smo v zadnji številki dva shoda, za Ptuj in za Ormož. Marsikdo je stvar razumel tako, da mi sedaj naenkrat nastopamo z a Ploja, kakor bi ga hoteli pridobiti za sebe ali kakor bi ga hoteli reševati. Povdarjamo torej danes, da je ta misel popolnoma napačna. Mi stojimo glede Ploja danes na istem stališču kakor smo stali za časa volitev; on ni in ne bo naš pristaš in nimamo torej nobenega povoda, se zanj ogrevati. Toda kot stranka, ki resno motri in zasleduje vestno politične dogodke, smo se morali ustaviti ob neprimerni lumpariji dr. Korošca in njegovih bratcev, s katero je uprizoril nečedno hujskanje proti dr. Ploju. Mi smo na shodih v Ptuj in Ormožu brez vseh predsodkov zavzeli edino le stališče, da je Ploj z vstopom v skupno zvezo južnih Slovanov v državnem zboru, v kateri lahko dela za koristi svojih volilcev, storil pošten in odločen politični korak, in zavzeli smo obenem stališče nasproti podlemu hujskanju dr. Korošca zoper vse, kar se brezpozgojno ne klanja njegovi komandi. Nismo pozdravili Ploja morda kot somišljenika, nismo ga hvalili, nismo mu delali komplimentov, ampak resno in trezno smo premetrili položaj in odobrili tokratni Plojev korak. To je bil namen shodov in ta namen smo v naše popolno zadoščenje dosegli. Shoda v Ptuj dne 30. jun. ob 10. uri dopoldne se je udeležilo okoli 150 ljudi, po večini pristašev narodne stranke, dalje tudi nekaj neklerikalnih Plojevih volilcev, in pater Žirovnik ter vpokojeni župnik Mlakar sta pripeljala nekaj klerikalcev, ki so nameravali izposlovati nezaupnico Ploju, kar pa se jim je ponesrečilo. Predsedoval je shodu g. Miha Brenčič. Dr. Kukovec je razjasnil politični položaj in stališče pristašev narodne stranke nasproti Ploju in njegovemu zadnjemu koraku vsestransko in ob pritrjevanju večine volilcev. Govorili so tudi dr. Jurtela in še nekateri. — Sprejela se je sledeča resolucija, za katero so razun dveh ali treh glasovali tudi klerikalci:

„Na zaupnem shodu Slovencev ptujkega okraja 30. junija navzoči somišljeniki „Narodne stranke“, v ostalem strogo varujoči svoja strankina načela in dasiravno niso pri državno-zborski volitvi glasovali za dr. Ploja, smatrajo v sedanjem temeljito izpremenjenem položaju za svojo narodno dolžnost z vso odločnostjo obsoditi nečuvno gonjo mariborske dr. Koroščeve klike zoper poslanca ptujkega okraja zaradi vstopa istega v poslansko zvezo vseh južnih Slovanov v državnem zboru. Iz stališča politične pravosti in iz stališča narodnih in gospodarstvenih potreb prebivalcev ptujkega okraja obžalujemo neutemeljeno hujskanje zoper poslanca tega okraja in sicer od strani političnih krogov, ki so se še komaj pred malo tedni pri ljudstvu za izvolitev dr. Ploja kot svojega kandidata zavzemali. Izražamo prepričanje, da nima v sedanjem trenutku posl. dr. Ploj niti najmanjšega vzroka odložiti svoj mandat, to pa tem manj, ker smo prepričani, da ogromna večina politično mislečih Slovencev ptujkega okraja vstop dr. Ploja v klub južnih Slovanov popolnoma odobrava. Organizacija „Narodne stranke“ v ptujskem okraju izraža svoje pričakovanje, da bode dr. Ploj v soglasju s korakom svojega vstopa v jugoslovanski klub kot poslanec le strogo iz stališča narodnih in gospodarstvenih teženj prebivalcev ptujkega okraja in slovenskega naroda v

obče izpolnival svojo poslansko dolžnost na Dunaju ter ga zagotavlja v takem poslovanju svoje podpore.“

Shoda v Ormožu istega dne popoldne se je udeležilo nad 150 mož, skoro samih pristašev narodne stranke; spodnji del okraja je bil najčastnejše zastopan; bilo je navzočih 10 županov; nekaj jih je izostalo vsled važnih opravkov. Iz gornjega dela udeležba ni bila tako velika, ker so tam nekateri gospodje bili nasprotni temu shodu, češ, oni imajo svoj shod 14. t. m. Vendar nasprotstvo teh gospodov — kakor je bilo videti — ni mnogo zaleglo in mi samo obžalujemo, da so gospodje tako kratkovidni politiki. To dejstvo je na shodu samem med splošnim ogorčenjem povdarjal urednik Spindler. — Shodu je predsedoval g. župan Raušl iz Obreža. Dr. Kukovec je kakor v Ptuj pojasnil stališče narodne stranke glede Ploja, ožigosal brezprimerno podlo in pogubno Koroščevo politiko, in je bila na predlog urednika Spindlerja z ozirom na to sprejeta ista resolucija kakor v Ptuj.

Urednik Lesničar je na to razpravljal o hinarvskem in zahrbtnem postopanju dr. Korošca glede narodnega sveta ter se je sprejela resolucija:

Slovenci ormoškega okraja brez ozira na različnost političnega prepričanja globoko obžalujejo, da so zastopniki „Kmečke zveze“ izstopili iz narodnega sveta. V časopisju navedenim razlogom izstopa imenovanih gospodov iz narodnega sveta ne moremo nikakor priznati zadostne tehtnosti. Zato izražamo pričakovanje, da izstopivši gospodje svojo izjavo izstopa prekličejo. Izražamo pa za vsak slučaj prepričanje, da je skupna narodna obrambna naprava narodnega sveta nujno potrebna ter pozivamo predsednika narodnega sveta g. dr. Hrašovca, kateremu v ti zadevi izrekamo zaupanje, da brez vseh obzirov na strankarske težnje dosedaj v narodnem svetu zastopanih struj vse potrebno ukrene, da se narodni svet v najkrajšem času dopolni z zastopniki vseh narodno politiko zasledujočih krogov in prične kar najkrepkeje delovati v prid štajerskih Slovencev. Nasproti slovenskemu občinstvu in časopisju pa izražamo nujno prošnjo, naj narodni svet ne le kritikuje ampak tudi podpira.

G. nadučitelj Slanc je po nekoliko uvodnih besedah predlagal resolucijo glede slovenskih srednjih in drugih šol ter slovenskega vseučilišča:

Na zaupnem shodu v Ormožu 30. junija zbrani Slovenci ormoškega okraja se pridružujemo vsestransko izraženi zahtevi slovenskega ljudstva po ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Ob enem zahtevamo preustrojitev slovenskega srednjega šolstva, izpopolnitev slovenskih gimnazijskih paralel v Celju in v Mariboru v popolne gimnazije strogo provedenje slovenskega učnega jezika v dosedajšnjih na pol slovenskih spodnjih gimnazijah v Celju in v Mariboru in uvedenje slovenskega učnega jezika v višje gimnazijske razrede. Zahtevamo slovensko učiteljske za Spod. Štajersko ter slovenske kmetijske in obrtne šole.

Tudi ta resolucija je bila med splošnim odobravanjem sprejeta.

Dr. Kukovec je še omenil težke boje, ki jih imajo baš sedaj zopet Hrvati za svoje narodne in ustavne pravice ter je bila z velikim navdušenjem sprejeta resolucija:

Na zaupnem shodu v Ormožu dne 30. junija zbrani Slovenci ormoškega okraja izražajo hrvatskemu narodu v novem boju zoper mažarsko nasilstvo svoje najodkritejše sočustvovanje. Slovenske poslance na Dunaju pozivamo, da složno s hrvaško delegacijo obeh državnih polovic zastavijo ves svoj vpliv zoper uvedenje novega Khuen Hedervarijevega vladanja v kraljevini hrvaški.

Urednik Lesničar je ožigosal v ostrih besedah pisavo „Slov. Gosp.“, podle njegove osebne napade, njegove laži, in zborovalci so izrekli hrupno svoje ogorčenje nad tem listom.

Nato se je govorilo o gospodarskem položaju v ormoškem okraju in sta razpravljala obširneje o gospodarskih vprašanjih središki župan g. Šinko in dr. Kukovec. Sklenila se je še tesnejša organizacija narodnih in naprednih Slovencev v ormoškem okraju.

Kako vzorno je poslovanje okrajnih odborov narodne stranke v ptujskem in ormoškem okraju že danes, vidimo iz tega, da se je obeh shodov, za katera so bila izdana vabila šele v petek in so jih mnogi dobili šele v nedeljo, udeležilo tako lepo število mož.

Narodna stranka je v slučaju Ploj storila svojo politično dolžnost, pojasnila odločno svoje stališče, in hoče sedaj korakati naprej na poti stvarnega dela. Somišljeniki, na delo!

Klerikalno časopisje in — resnica. Onim, ki so se udeležili shoda dne 30. t. m. v Ptuj in ki torej vedo dobro, kako se je shod vršil, zapišemo tukaj poročilo o tem shodu, kakor ga je prinesel duhovniški list „Slovenec“ dne 1. jul. 1907, da se spozna vsa neizrečena „resnicoljubnost“ gospodov poročevalcev-duhovnikov. „Slovenec“ pravi: „Blamirani dr. Ploj. Včeraj se je vršil tu (v Ptuj) shod, ki naj bi sodil o postopanju dr. Ploja. Ploj je bil v Ptuj, a si ni upal na zborovanje(!). Na zborovanju je dr. Kukovec od liberalne narodne stranke hvalil(!) dr. Ploja Ploj ni dobil zaupnice(!).“

K temu pripominjamo: Narodna stranka ni pričakovala niti najmanj, da se Ploj shoda udeleži. Ker ne za obrambo njegove osebe je bil sklican shod, ampak v svrhu odkritega izraza ljudske nevolje proti hujskanju dr. Korošca. Ploj sam ni hotel se udeležiti shoda, ker noče, da bi se ga morda smatralo sedaj naenkrat za pristaša narodne stranke. V Ptuj je bil res, toda ne zaradi shoda, ki se je vršil, ampak zaradi shoda, ki ga skliče sam v kratkem in pa zato, da si je ogledal pogorišče v Mihovcih. — Zaupnice mu pristaši narodne stranke sploh dati ne morejo in tudi niso hoteli, ampak imajo to dolžnost njegovi volilci. In da se mu izreče zaupnica, to se je preložilo na drug shod. — Zato pa: Resnica, zakrij si obraz! Oskrunjajo te božji namestniki!

Iz Ormoža je odšel minolo nedeljo dne 30. jun. g. Vekoslav Ašič, dosedaj vinarski instruktor za ormoški okraj, na svoje veleposestvo v Zagorju na Kranjsko. V soboto popoldne je še priredil zadnji zanimiv izlet skozi ljutomerske gorice. Mož je bil pri ljudstvu jako priljubljen in je naravnost drznost od deželnega odbora, da ga je odstranil edino na ljubo Nemcem. „Pregreha“ Ašičeva je bila, da je lani uprizoril vinski sejem v Ormožu, ki je imel pač, kakor naravno, slovenski značaj. To je zagrizence Stiglerja in druge tako bodlo in peklo, da so dosegli njegovo odstranjenje. Na Ašičevo mesto pride neki Retschnigg. Opozarjamo pa, da ga ljudstvo nikakor ne bo sprejelo z zadovoljstvom in če si hoče pridobiti njegovo zaupanje, mora delati v njegovem duhu. In to ljudstvo je — to naj pomni! — narodno! Posebej ga opozarjamo, če ni popolnoma več našega jezika v vseh izrazih, naj rajši sploh ne hodi k nam! Glede postopanja deželnega odbora pa se bo že še govorilo na drugem mestu.

Hum pri Ormožu. Vinograd dr. Zidariča, nekdanj last dr. Murmayra iz Gradca, je kupil posestnik g. Martin Vtičar na Humu za 24.000 K. — Vinogradi letos dobro kažejo; ako ne bo toče, bomo imeli imenitno trgatve.

V ptujski okrajni zastop je izvolil obč. svet ptujski mesto umrlega Selinška in v Ameriko pobeglega Kaiserja trgovca Kasimirja in krčevinskega župana g. Fr. Baboseka.

Gornjeradgonski slovenski župani so odposlali dne 25. junija to-le brzojavko gosp. dvornemu svetniku dr. Ploju: „Ne kot liberalce, ne kot klerikalce, ampak kot Slovenec delajte kakor dosedaj, tako znanprej za našo osvoboditev. Mi ostanemo Vaši! Gornjeradgonski slovenski župani.“

Boj za pravice slovenskega jezika — in dr. Korošec. Z vso silo se je vrgla zadnja leta slovenska javnost v boj za enakopravnost slovenskega jezika pri raznih uradih. Županstva, katerim načelujejo zavedni narodni župani, so prednjačila v tem boju in po mnogih okrajih na slovenskem Štajerskem so se vršili županski shodi, na katerih se je soglasno izrekla zahteva po enakopravnosti slovenščine v uradih. V tem času pa oni dr. Korošec, ki laže o narodni stranki, da je nemškutarska in kaj vse, pošilja uradom — nemške vloge. Ako bo hotel zopet to resnico tajiti, mu pridemo z dokazi, da jih bo žive dni pomnil.

Nemški šulferajn na Slovenskem. Dne 29. jun. je imelo to ponemčevalno društvo, ki je tudi na Slovenskem razširilo svoje satansko delovanje, občni zbor. Eden govornikov je razkladal, kaj je društvo storilo n. pr. tudi na slovenskem Štajerskem. Za nemško šolo v Gaberju da 100.000 kron. V Velenju je kupilo hišo, v kateri se otvori že v jesen enorazredna nemška šola. V Hrastniku otvori že v jesen večrazredno nemško šolo. Šulferajn vzdržuje 2 učitelja. V Ljutomeru otvori nemški šolski vrtec. V Slov. Bistrici se začne zidati nemška šola. Tako dela ponemčevalna nemška družba pri nas deloma

s tistim denarjem, ki ga znosi slovensko ljudstvo našim „nemškim“ trgovcem!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Novo slovensko posojilnico so osnovali rodoljubi v Kotmarivasi za občine Kotmaravas, Bilčavas, Žihpolje in Vésca. Želimo obilo uspeha!

Umrl je v Rinkolah vrl narodni mladenič Matevž Sadjak — Klančnikov na sušici komaj 19 let star. Rajnki je bil zelo priljubljen.

Št. Lipš. (Tatvina.) Dne 18. t. m. je neki potepin pri p. d. Kuncu vlomil v hišo ter stikal za denarjem. V tem pride gospodinja domov in zapazi, da je nekdo v hiši in hitro pokliče moške domov. Med tem jo je pa tat brez plena popihal. Nekoliko pozneje je vlomil s krampom dvojne duri posestniku Primožu Kuster in mu ukradel 400 K denarja. K sreči da posestnik za ravno prodane vole še ni prejel denarja, mu bi bil odnesel še cele vole. Tatu še niso zasledili.

Kranjsko.

Kranjska kmetijska družba je imela dne 27. junija svoj 140. občni zbor, katerega se je udeležilo 200 članov. V resnem razgovoru in z resnimi dalekosežnimi sklepi je proslavila družba svoj štiridesetletni obstanek. V letu 1906. je imela družba 6738 članov in 130 podružnic. Družba ima sedaj častno število gospodarskih naprav, kakor: podkovsko šolo (že 60 let), drevesnico, dvorec na Viču, gospodinjstvo šolo v Ljubljani, deželno poskusno klet; družba izdaja krasne knjige v svoji „kmetijski knjižnici“, izvrstno urejevanega „Kmetovalca“ itd. Res častna zgodovina!

Nagla smrt brigadirja. Pri vojaški vaji na kvirinski hrib pri Korminu je 25 t. m. zadela kap polkovnika Amanda Wavra, poveljnika 44. domobranske brigade v Ljubljani. Bil je na mestu mrtev.

Udarec za udarcem. Zdi se, kakor da so cesarjeve besede o varovanju narodnostnih manjšin in o pravičnosti vlade do vseh narodov kakor prazen dim. Cesar govori, vlada pa dela — drugače. Profta, zagrizenega Nemca, hočejo spraviti na I. kranjsko gimnazijo za ravnatelja. Še ni to vprašanje rešeno, še bijemo hud boj proti temu imenovanju, in že nam zastavi vlada — pravična vlada! — drugo kľofuto: Finančni ravnatelj v Ljubljani, dvorni svetnik Lubec gre v pokoj, in že misli vlada na to mesto poriniti nekega Nemca iz Češkega. In da bodo gospodje slovenski klerikalci le malo — kar tako! — zaropotali, bode ta Nemec — klerikalec. Nemškega ministra-rojaka Pradeja načelo je: na vodilna mesta vseh državnih uradov in zavodov morajo Nemci, in s satansko zlobnostjo se hoče to geslo izvajati.

Naroden škandal v „Društvu zdravnikov“. Dne 20. t. m. je imel odbor za organizacijo zdravnikov sejo, na kateri je dr. Bock predlagal, naj odbor posluje v obeh jezikih, Nemcem se pa naj dopisuje izključno v nemškem jeziku. Napredni odborniki, na čelu jim dr. Oražen, so pa stavili protipredlog, naj bo društveni poslovni jezik samo slovenski. Nemški predlog je prodrl, ker sta zanj glasovala klerikalna odbornika dr. Zajc in dr. Dolšak. Posledica tega je bila, da je društveni tajnik dr. Stojc takoj odstopil; dr. Oražen pa stori to v kratkem.

Primorsko.

Čez tri leta odkrit morilec. 11. sept. 1904. je bil v Občinah pri Trstu umorjen 34letni zidar Franc Decima iz Južne Tirolske. Morilec je zbežal. Pri begu je zgubil čepico, s katero se je doglala njegova identiteta. Drugi delavci so spoznali, da je čepico nosil Jernej Bukalič, ki je po zločinu tudi izginil. Te dni so pa zvedeli, da Bukalič dela v Olomucen pri neki železnici. Izdal ga je njegov stricnik.

Pohotnež. 28letni fotograf Karel Pittoni v Trstu je letos v aprilu na 9½letni Santini B. izvršil nemoralno dejanje, vsled česar je deklečce dobilo nevarno spolno bolezen. Sedaj 14letno moko Marijo Gabersič je lansko leto, ko je prišla k nemu po fotografije, rinil v fotografsko temnico in se smolil okrog nje, da bi jo posilil, a deklici se je posrečilo ubežati pravočasno. Pittoni je stal t. dni pred tržaškimi porotniki in se delal silno nečnega in čistega, vkljub temu je bil pa obsojen na 3½ leta težke ječe.

Gospodarski paberki.

Stanje setev.

(Po uradnih poročilih avstrijskega in ogrskega poljedelskega ministrstva.)

Vreme je bilo od časa, ko se je zadnjikrat poročalo o uspevanju vseh poljskih pridelkov, dokaj ugodno, tako, da moremo upati na srednje dobro žetev. Ozimine, ki so se zaradi ugodnih vremenskih sprememb mnogo opomogle, nam obetajo v celoti srednje dobro žetev; med temi je upoštevati v prvi vrsti pšenico in rž.

Poletni pridelki kažejo dobro. Ječmen je precej poln in oves obeta tudi dokaj zadovoljivo žetev. Spomladna koruza prav lepo uspeva in je pričakovati najlepšega sadu. O krompirju se ne more dosedaj sicer še nič gotovega reči, vendar je vsepovsod v najlepši rasti, kar nam daje upanje na bogate pridelke. Pesa ne kaže dobro, a repa in zelje še dokaj dobro uspevata. Ogrščica ne kaže dobro, a tudi ne prav slabo, lan pa se dobro počuti v teh vremenskih položajih in je zato zrastel že zelo visoko. — Hmelju pa ni ugajala letošnja pozna spomlad; zato je zelo zaostal v primeri z leti, kadar mu je ugodno vreme.

Detelje in travniki pa se letos lahko ponašajo z veliko, gosto in dobro travo in zato nudijo koscem prijetno, a gospodarjem bogato košnjo. Paša na planinah je mršava. Vinogradi na Spodnjem Avstrijskem in Štajerskem kažejo zaradi hudih pozeb in zaradi toče slabo, na Kranjskem, Tirolskem in Primorskem so v dobrem, v Dalmaciji pa v zelo dobrem stanju. Splošno obetajo dokaj žlahtne kapljice. Sadju pa se je letos vreme popolnoma izneverilo, tako da ga nimamo pričakovati mnogo po tržiščih. Povsod se čuje glasovi o slabem uspevanju sadja. Zraven pa se pritožujejo sadjerejci, da so gosenice napravile po vrtovih grozno škodo.

Ogrsko poljedelsko ministrstvo poroča: Dež, vihar in toča so v mnogih krajih napravili veliko škodo žitu. Pšenica in rž boste srednje shajali. Ječmen tudi ne daje zadovoljivega upanja, ker ga je rja preveč stisnila.

Oves se slabo počuti. Kar je ogrščice vsejane, je lepa, a malo je je. Koruza in krompir prav lepo uspevata. Repo so večkrat nadlegovale gosenice, zato je nekoliko zaostala. Vrtne rastline in stročje so morale mnogo prestati pred gosenicami in črvi, a vendar so si opomogle in vsevajo še dokaj dobro. Vinogradi so lepi, a sadje so uničili viharji skoraj docela. Žetev ne obeta biti preveč bogata.

Mlatičev

primanjkuje in je nameščenje istih edino z uporabo dobrih mlatilnic mogoče. Marsikateri posestnik je v veliki zadregi, kake vrste mlatilnico in kje naj isto kupi. Vprašanje je lahko in hitro rešeno. Tovarne, ki pustijo prodajati stroje po svojih agentih, ki od hiše do hiše hodijo in kmete k nakupu vabijo, morajo na vsak način za stroje dražje cene zahtevati, da iz tega plačajo agente. Mnogokrat pa se prigodi, da kmet plača agentu večji ali manjši znesek na račun, ker ne pozna ne tvrde ne agenta, vsi agenti pa niso pravični, agent spravi naplačilo v svoj žep in kmet se lahko za isto obriše. Prigodi se pa tudi lahko, da stroj ni dober, kmet se dostikrat ne ve kam obrniti in ne ve, kaj mu je storiti.

Torej odgovor je:

Razumen mož kupi mlatilnico, kakor druge stroje pri domači tvrdki, ki slovi daleč na okrog vsled svojega poštenega delovanja in ki stroje, ker nima stroškov za agente, po jako nizkih cenah prodaja in ta tvrdka je

Trgovina z železnino „Merkur“

P. Majdič v Celju,

ki jo tudi iz narodnostnega ozira moramo najtopleje priporočati.

Češki kmetje

se branijo z vso odločnostjo proti zahtevam sladkornih tovarn. Glavni pridelek češkega kmeta je sladkorna pesa ali repa. To prodajajo kmetje tovarnam, ki izdelujejo iz nje sladkor. Zadnji čas pa so te tovarne združile in razdelile celo deželo tako, da sprejema in kupuje vsaka tovarna repo le iz gotovih, njej prideljenih vasi ter plača seveda kolikor se ji zljubi, ker je bil kmet primoran prodajati repo njej. Toda posebej to leto so se kmetovalci združili in zahtevajo gotove cene. Cene so nastavili, še predno so repo posejali. V tem močnem in težkem boju bodo gotovo zmagali složni kmetje nad tovarnarji. Pri nas pa še treba veliko truda in ponka, da postanemo tako odločni in zavedni, kakor je kmetstvo prebivalstvo na Češkem in Moravskem.

Gospodarska razstava v Pragi. — Pred kratkim se je končala velika gospodarska razstava v Pragi, ki je jasno pokazala vso silo in moč češ. a naprednega, razumnega gospodarstva. Glavni del razstave so zavzemali gosp. stroji od najpreprostejših do najkompliciranejših, s katerimi dela danes gospodarstvo. Za nas važen in zanimiv je bil oddelek „Hosp. vyučování“ (gospodarski pouk) s statističnimi podatki o češkem gospodarskem šolstvu in njega razvoju od leta 1890

do koncem leta 1906. Češko gospodarsko šolstvo se lepo razvija, imajo 1 gospodarsko akademijo v Taboru, 2 gospodarski srednji šoli, 11 kmetijskih šol, 1 sadjarski zavod, 1 gozdarsko šolo, 1 šolo, ki je namenjena umnemu obdelovanju travnikov (lukafska), 3 gospodinjstvo šole, 15 gospodarskih zimskih šol z gospodinjstvi tečaji in 119 gospodarskih nadaljevalnih šol. Vrhutega ima po potrebi še vsak okraj svoje takozvane okrajne (okresne) sadjarske šole. To so številke, ki govorijo in dajo misliti — Slovencu pa dajo občutiti vso moč in silo dela in naobrazbe, ki mora tudi pri nas nadomestiti vse lepe fraze, če smo zmožni obstoja.

Kranjska kmetijska družba praznuje letos svojo štiridesetletnico. Neizmerne koristi je prinesla ta vrla družba kranjskim in sploh slovenskim kmetovalcem. Nešteto poučnih knjig je izdala, neštivilno dobrih nauk je podala v svojem glasilu „Kmetovalec“, častno število dobro uspevajočih gospodarskih društev in zavodov je ustanovila, z nešteti predavanji, tečaji, izleti itd. je poučevala ljudstvo. Častna je njena zgodovina in s ponosom lahko gleda družba v preteklost ter z najboljšimi nadami v bodočnost. Vrlo naprej!

Razne novosti.

Vsesokolske slavnosti v Pragi minole dni so bile nad vse sijajne. Nad 20.000 slovanskih Sokolov se jih je udeležilo in velike množice čilih Sokolic. Tudi so prišli telovadci drugih narodov (Francozi, Belgijci, Danci, Madžari itd.) Čehi so pokazali tokrat, da so naravnost neprekosljivi v prireditvi tako velikanskih slavnosti. Nad 200.000 občinstva iz vseh krajev se je zbralo v Pragi, da prisostvuje slavnostim. Razume se samoobsebi, da je bila Praga nad vse veličastno okrašena. Pri mednarodni tekmi telovadcev dne 30. junija so dobili I. darilo Čehu, II. Francozi, III. Belgijci, IV. Luksemburžani, V. Slovenci, VI. Madžari. Na grobu ustanoviteljev sokolstva Fügnerja in Tyrša so položila sokolska društva krasne vence. Pobratimstvo Čehov in Slovencev se je tokrat zopet na ginljiv način obnovilo.

Zakon avstrijskega nadvojvode Leopolda, ki se je svoj čas poročil z igralko Adamovič ter je moral odložiti nadvojvodsko čast in je živel v Ženevi kot švicarski državljani pod imenom Wölfling, je sodišče razločilo vsled krivde gospe Wölfling, o kateri se je prepričala, da je s svojim čudnim vedenjem rušila družinski red in mir.

Povodenj je pred kratkim na južnem Ogrskem napravila veliko škodo. Pri Rudolfsgradu je voda predrila jez, oddaljeno 50 km od kraja ter z velikansko hitrostjo drla v dolino. Prebivalci so so pravočasno rešili, tudi živino so odpeljali. — 20.000 oralov polja je bilo pod vodo, 300 hiš je odnesla voda. Stala je 2 m globoko. Škode je več milijonov goldinarjev. Cesar je daroval ponesrečencem pol milijona kron.

Grozovit umor. V Javarovu v Galiciji je 18letni Lascul v gozdu zaklal svojega petletnega brata, mu razparal trebuh ter obesil čreva po grmovju. Ko so ga prijeli, se je izgovarjal, da je brat metal kamenje za njim.

Boj z divjimi lovci. V gozdu grofa Merana pri Kapošvaru so gozdarji zasačili tri divje lovce, ki so trebili jelena. Vnela se je pravcata bitka, v kateri sta padla dva tatinska lovca.

Župan — požigalec. V Draždanah se je vršila porotna obravnava proti županu in ognjegascem v Siebenlahnu. Župan je v teku let zapovedal gasilnemu društvu zažgati nad 100 poslopij, a gasili so le navidezno.

Huda kazen. Vojno sodišče v Velikem Varadinu je obsodilo na smrt 13 huzarjev, ki so v pijanosti napadli vojaško patroljo. Cesar je obsojence pomilostil ter dobi vsak sedem let hude ječe.

Čudna ljubezen. V Iglavi so zaprli 27 letnega učitelja Meixnerja, ker je posilil svojo 84letno gospodinjko. Meixner se izgovarja, da je imel z gospodinjko ljubavno razmerje.

Letošnja vinska letina v Dalmaciji ne obeta biti kaj prida, ker se je skoraj povsod pojavila strupena rosa.

Mati kot morilka svojih otrok. Pred kratkim se je vršila v Št. Pöltnu na Niževavstrijskem pred porotnim sodiščem obravnava proti 25letni dni-narjevi ženi Margareti Keil, ki je od l. 1901. do 1906. svoje štiri otroke s fosforjem zastropila, kar je sama priznala in sicer iz bojazni, da ne bi mogla rediti svojih otrok, kateri so se hitro drug za drugim rodili. Zastropila je hčer Marijo, sina Norberta, Ano in Tomaža. Obsojena je bila na deset let težke ječe s postom vsako četrletja.

Zaradi trpinčenja vojakov so pri domobrambovskem huzarskem polku v Virovitici skoraj vsi častniki in podčastniki zaprti, ozir. premeščeni.

Društvene vesti.

Bralno in pevsko društvo na Zg. Ponikvi priredi dne 7. mal. srpana ob 3. uri popoldne veselico s sledečim sporedom: 1. Petje domačega moškega zbora. 2. Deklamacija S. Gregorčičeve pesmi „Domovini“. 3. Šaloigra „Bucek v strahu“. 4. Petje. 5. Šaloigra „Kmet in fotograf“. 6. Prosta zabava s šaljivo pošto itd. Ker je čisti dobiček namenjen nakupu novih knjig in časopisov, prosi se tem potom, da nas tudi sosednji rodoljubi počastijo s svojo navzočnostjo ter nam s tem pripomorejo do večje izobrazbe in napredka. Tudi oddaljenejši prijatelji kmetijskega ljudstva naj bi si enkrat ogledali naš do sedaj tako malo znan kraj. — Vožnja po divjeromantični Soteski je v tem lepem letnem času zelo prijetna. Da ne ostanejo te besede glas vpijočega v puščavi, vljudno prosimo odbor.

V slučaju slabega vremena se veselica preloži na teden pozneje.

Slavno občinstvo se opozarja na veliki koncert, katerega priredi »Narodna čitalnica v Celju dne 7. julija 1907 v vseh prostorih »Narodnega doma«. Vspored je velezanimiv. Godba nastopi v spopolnjenem številu 40 mož, potem bo petje, zvečer pa pristni ameriški orkester z najraznovrstnejšimi točkami. — Vstopnina je 60 vin. (Kmetje, dijaki in vojak 40 v.) Začetek ob 4. popoldne. Pridite vsi!

Sv. Martin v Rožni dolini. Bralno in pevsko društvo priredi dne 14. julija veselico s petjem, gledališko igro, šaljivo tombolo in pošto, gospodarskim predavanjem itd. Za zadnjo točko nam je drage volje obljubil gosp. Miloš Levstik iz Celja. Veselica se vrši v prostorih Stojirjeve gostilne. O priliki slabega vremena vrši se veselica dne 21. julija. K obilni vdeležbi vabi uljudno odbor.

Veselica slovenskih dijakov v prid družbi sv. Cirila in Metoda se vrši v nedeljo dne 7. julija v Zalcu v dvorani g. F. Hodnika. Na sporedu je: „Tat v mlinu“, burka in treh dejanjih, tamburanje dijaškega tamburaškega zbora, ples, prosta zabava itd. Vstopnina: Sedeži od 1.—3. vrste 1 K; od 4.—6. vrste 80 v.; od 7.—9. vrste 60 v.; stojišča 30 v. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda, se preplačila hvaležno sprejemajo!

Ljudska knjižnica v Sošanju ne izposoja knjig v mesecu juliju in prosimo, naj vsi, ki imajo izposojene knjige, iste vsaj do zadnjega junija vrnejo.

Velika svečanost v Mariboru. V nedeljo se zbere na tisoče ljudi od vseh krajev Spodnjega Štajerja v Narodnem domu. Nikdo naj ne zamudi te lepe slavnosti, ki bo tako zanimiva. Priprave so naravnost velikanske. Zabave in postrežbe bode dovolj. Vsi torej v Maribor; kateri se še ni odločil, naj se hitro napoti! Nikdar še niste videli nastopiti 40 otrok kakega otroškega vrta. Pridite in občudovali jih boste.

Sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom

prodajalka

ali mlad pomočnik. Vstop takoj. Naslov: 103 3—3

Ivan Zupanc, Šoštanj.

Pristno le z imenom „Schicht“ Pristno le z imenom „Schicht“

Schichtovo milo

Prihrani denar čas in delo.

ne škoduje perilu

Prihrani trud in delo, koristi tedaj tudi zdravju

Kak sveti se, kak čisto je Perilo — ko oprano je. Če b' mila ne imela še, Ki zove Schicht z jelenom se, Tedaj bi b'lo perilo to popolnoma uničeno.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovska ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

občinske urade krajne šolske svete, učitelstvo, župnijske urade, okrajne zastope, učiteljske zastope, hranilnice, posojilnice, odvjetnike, notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatih vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete. (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najpreprostejših do najfinjših.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 16

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Pozor, zdravniki!

V zelo lepem kraju na Spodnjem Štajerskem je nujna potreba za napredno mislečega zdravnika. Dohodki so sijajni, okoliš velik in v okraju je blagostanje doma. Zdravniku je zasigurano mesto distriktnega zdravnika. Tudi pri sodišču bode imel dovolj posla.

Reflektant na to mesto bi se moral takoj naseliti, sicer je nevarnost, da se naseli Nemec.

Tozadevna vprašanja naj se vpošljejo do 8. julija 1907 na uredništvo „Narodnega Lista“.

EDIKT.

Išče se **Marija Šest**, omožena N., neznanega bivališča na Štajerskem, za katero se tusodno hrani hranilna knjižica z vlogo **478 K 85 v** kot dedščina po njeni materi Mariji Žagar rojeni Šest, kurjačevi ženi iz Ljubljane, Reber št. 7. C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I. dne 24. junija 1907.

Okrožni zdravnik

Dr. Karol Chloupek

v Ljutomeru naznanja, da je odpotoval in bo zopet začel ordinirati dne 24. julija 1907.

Kdor želi kupiti uro, srebrnino ali zlatnino, naj se obrne na največjo in najcenejšo trdko

Rafael Salmič

„v Narodnem domu v Celju“

Velikanska zaloga niklastih, jeklenih, srebrnih in zlatih žepnih ur, budilk, vsakovrstnih stenskih ur, srebrnih in zlatih prstanov, uhanov, zapestnic, verižic, priveškov itd. Velika izber očal, naočnikov, zdravniških in drugih termometrov, barometrov, tehtnic za vino, mošt, žganje itd. Prosim, oglejte si mojo trgovino in zalogo.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Naročite cenike, katere razpošiljam zastonj in poštne prosto.

Točna postrežba! Nizke cene!

**A. Schanil, Dunaj VIII.,
Skodagasse 15.** 88 10-5

8810-5

w velikanski izberi po čudovito nizkih cenah pri

R. STERMECKI & CELJE

Gospod Albert Stiger, župan in deželni poslanec v Slov. Bistrici, mi je izročil pred leti med drugimi troje hranilnih knjižic: Schega Ana z vlogo 23 gld 78 kr, Kostevc Peter z vlogo 40 gld in Kaukler Marija z vlogo 23 gld 47 kr z naročilom, da poizvem za lastnike teh knjižic oziroma za njihove dediče in njim izročim knjižice.

Pozivljam vsled tega uljudno prebivalce slov. bistriškega okraja, kjer so najbrže lastniki teh knjižic svojčas prebivali, da mi naznanijo bivališče Schega Ane, Kostevz Petra in Kaukler Marije oziroma njihovih dedičev.

104 3—3

V Kozjem, dne 15. junija 1907.

Dr. Jos. Barle, c. kr: notar.

zamore se
lahko in :
naglo po-
gasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

**skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in go-
spodarskih strojev ter motor-mlinov.**

Odplačevanje na obroke   **129 odlikovanj!**

Najugodnejše in najcenejše zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživetja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.
- e) Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Najboljši zavarovalni pogoji:

- a) Zavarovani znesek se izplača popolnoma tudi v slučaju samomora, dvoboja, če je bilo zavarovanje dve leti brez prestopanja v veljavi.
- b) zavarovalne listine ne zapadejo, če so tri leta v veljavi, in če ni nanje podano posojilo.
- c) Zavarovalne listine, ki so bile vsled neplačane zavarovalnine zmanjšane ali zapadle, se moré kadarkoli tekóm treh mesecev obnoviti, to obnovenje ni odvisno od zdravstvenega stanja še živečega zavarovanca.
- d) Na zavarovalne listine, ki so najmanj tri leta v veljavi, dovoljuje družba posojila za zmerne obresti.
- e) Vojni riziko je v vseh zavarovanjih (izvzemši samo vojake po poklicu in osebe, ki izvršujejo vojaško službo pri mornarici) takoj od začetka in sicer do zneska kron 10.000 brezplačno vštet.

Okrajni zastopnik

" " "

" " "

" " "

" " "

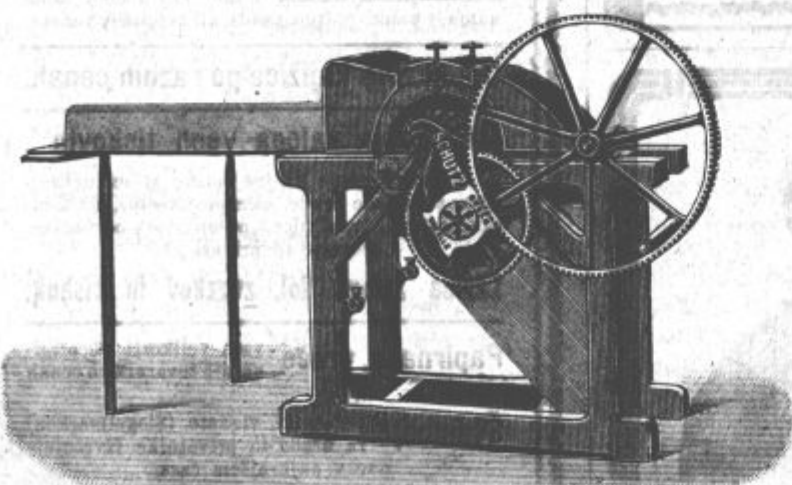
✱ Celju je gosp. Terček Alojzij, Schillerjeva ulica št. 3

v Mariboru je gospod Tomažič Ivan, Tegetthofova ulica 10

v Sv. Lenartu v Slov. gor. je gospod Zemljič Josip

v Brežicah je gospod Holy Josip.

97 8-1

Najboljše poljedeljske
stroje, posebno pa

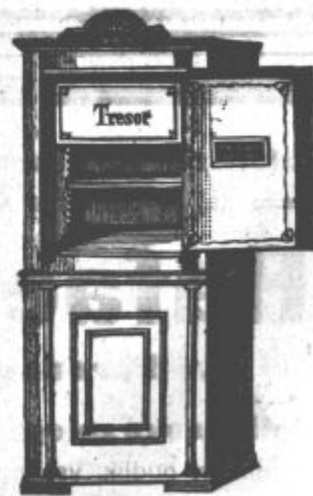
mlatilnice

za rabo na roko kakor
na vitelj (gepelj), bodisi,
da se isti goni z živino
ali vodno močjo, kakor

čistilnice in razno drugo orodje priporoča

trgovina z železnino „MERKUR“, P. Majdič Celje.

Bogata zaloga traverz, cementa, vodovodnih cevi in naprav, cevi iz kamenščine, vozni in komatnih nepremočljivih plah.

**Najboljše, zoper ogenj
kakor tudi vlom varne**

blagajne

po najnižjih tovarniških
cenah. ∴ ∴